

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

3.1 วิธีวิจัย

1) ศึกษาบริบทของชุมชนบ้านศรีบุญเรืองด้านการทำการเกษตรแบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและด้านการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น

วิธีการระดมกลุ่มย่อยในพื้นที่ โดยใช้เส้นทางประวัติศาสตร์ (Time line) แผนการผลิตเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) ศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จของชุมชนที่มีวิถีปฏิบัติที่ดีด้านการทำการเกษตรแบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและด้านการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในชุมชน

วิธีการสัมภาษณ์ พูดคุย แลกเปลี่ยนรายการครอบครัว ประเด็นองค์กรชุมชน, แผนงานกิจกรรม, ผู้นำในประเด็นเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

3) วิเคราะห์ชุมชนบ้านศรีบุญเรืองเพื่อหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่

วิธีการประมวล สังเคราะห์ข้อมูลร่วมระหว่างทีมวิจัยคณะทำงานวิจัยในพื้นที่การเปลี่ยนแปลงของชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่น คำนึงถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชน

4) จัดทำข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนบ้านศรีบุญเรือง

โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์เป็นแผนการขับเคลื่อนภายในชุมชน ทั้งการศึกษาริบทของชุมชนบ้านศรีบุญเรืองด้านการทำการเกษตรแบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและด้านการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น, การศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จของชุมชนที่มีวิถีปฏิบัติที่ดีด้านการทำการเกษตรแบบเป็นมิตร

กับสิ่งแวดล้อม ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและด้านการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในชุมชน และการวิเคราะห์ชุมชนบ้านศรีบุญเรืองเพื่อหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้เกิดการดำเนินการในพื้นที่

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

วิธีศึกษาวิจัยแบบผสมผสานการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการอย่างมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การสังเกต การสนทนากลุ่มย่อย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การใช้เทคนิคฝึกอบรม บัตรคำ Time line AIC การร่วมกิจกรรมของชุมชนและการสัมภาษณ์เชิงลึก และร่วมกันประมวลระหว่างนักวิจัย คณะทำงานในพื้นที่

3.3 หลักเกณฑ์การคัดเลือกชุมชนต้นแบบ

- 1) เป็นชุมชนที่มีพื้นที่ลักษณะภูมิประเทศคล้ายคลึงกับชุมชนศรีบุญเรือง
- 2) มีการดำเนินกิจกรรมโดยองค์กรชุมชน เช่น การจัดการป่าชุมชน การแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดิน
- 3) มีแกนนำ มีการประสานงานกับภายนอกและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) มีการดำเนินกิจกรรมขององค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3.4 สถานที่ดำเนินงานวิจัย

ชุมชนหมู่ 2 บ้านศรีบุญเรือง ตำบลพงษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน โครงการขยายผลโครงการหลวงโป่งคำ ชุมชนหมู่ 11 บ้านต้นผึ้ง ตำบลสถาน อำเภอบัว จังหวัดน่าน และชุมชนบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน